

Desenvolupament Psicosocial en Infància, Adolescència i Joventut

Al llarg de tota la seva vida, l'ésser humà passa per una sèrie d'etapes de desenvolupament en estar sotmès a un procés d'evolució constant. Aquest desenvolupament es produeix per fases i és integral, ja que abarca totes les àrees de la persona: física, intel·lectual, social, etc.

La Psicologia Evolutiva i el Desenvolupament Humà

La psicologia evolutiva o del desenvolupament estudia la conducta de l'ésser humà des del punt de vista evolutiu, és a dir, els processos de canvi en el comportament i en la psicologia que ocorren al llarg de la vida humana.

L'estudi del desenvolupament humà és recent, ja que s'inicia a finals del s. XIX i les seves teories han avançat en múltiples direccions. Cal destacar les aportacions d'investigadors com Piaget, Vygotski, Freud i Erikson.

Característiques del desenvolupament

- És continu i succeeix durant tota la vida
- Els canvis es produeixen sobre el que hi ha amb anterioritat
- El desenvolupament és integral, direccional i cada vegada més complex en el seu avanç
- Tots els elements depenen els uns dels altres

Factors del Desenvolupament Humà

Factors Biològics

Herència: És la transmissió de progenitors a fills de certs trets i característiques per mitjà de la reproducció.

Maduració: Procés pel qual l'individu arriba al màxim desenvolupament de les seves cèl·lules, connexions nervioses, etc., el que li permet tenir les conductes corresponents.

Factors Socials

Aprenentatge: Adquisició d'una conducta duradora per la pràctica.

Socialització: Procés pel qual l'infant aprèn les normes, els costums, etc., de convivència d'un grup.

El desenvolupament humà es pot definir com el conjunt de canvis, tant qualitius com quantitatius, que es produeix durant la vida de l'individu, determinat per factors biològics i socials i que constitueix el procés de formació de la personalitat.

Etapes en el Desenvolupament Infantil i Juvenil

01

Infància

Des del naixement fins als 6 anys. Gran evolució de l'aparell sensoriomotor.

02

Infantesa

Correspon als anys de primària (6-12 anys). Etapa de socialització i desenvolupament cognitiu.

03

Adolescència

S'inicia entorn dels 12-13 anys. Etapa de trànsit, fi de la infància.

04

Joventut

Període comprès entre els 18 i els 25-30 anys. Capacitat d'integrar tots els aspectes de la personalitat.

Les Cinc Àrees del Desenvolupament Integral

Conèixer les característiques pròpies de cada àrea de desenvolupament segons l'etapa en què es trobin les persones participants de les activitats permet a qui dinamitza aplicar les tècniques i les dinàmiques apropiades en cada moment.

Àrea Física

Relacionada amb tots els aspectes biològics del creixement, l'àmbit de la salut, l'alimentació i el desenvolupament de destreses i habilitats.

Àrea Intel·lectual

Referida a l'àmbit cognitiu: estructures mentals, llenguatge, formació del pensament, conceptes, tot tipus de coneixements.

Àrea Social

És l'aspecte comunitari, grupal de la persona, l'aprenentatge de normes de convivència, relacions amb les altres persones.

Àrea Afectiva

És el component més emocional de la persona, s'ocupa dels sentiments i de la vivència de la sexualitat.

Àrea Espiritual

S'ocupa de l'adquisició de valors, de la moralitat, l'ètica, la religió, la creativitat, la imaginació.

Desenvolupament en la Infància (3-6 anys)

Àrea Física

Comença a ser hàbil en els seus desplaçaments (psicomotricitat gruixuda) i comença a usar les seves mans (psicomotricitat fina), té molta energia i necessita fer exercici i jugar a l'aire lliure.

Àrea Intel·lectual

Guanya en estructures mentals lingüístiques, s'inicia en habilitats de comunicació, li agrada participar en converses i la seva curiositat natural el porta a gaudir aprenent. Comença la famosa etapa del per què?

Àrea Social

A partir dels 3 anys l'infant és capaç de respectar normes, realitzar tasques, obeir ordres senzilles, compartir, etc. El joc simbòlic és molt important en aquesta etapa.

Àrea Afectiva

Entre els 3 i els 6 anys, a l'infant encara li encanta sentir-se estimat i respectat. Pot controlar millor les seves reaccions, comprendre els sentiments de les altres persones i expressar els seus.

Desenvolupament en la Infantesa (6-12 anys)

Àrea Física

Als 6 anys comença un període d'hiperactivitat que porta l'infant a voler expressar-se amb el cos: saltar, dançar, fer equilibri, enfil·lar-se. El joc és un sistema d'expressió i d'alliberament d'energia.

Àrea Intel·lectual

De 6 a 8 anys, l'infant entra en l'etapa de les operacions concretes. Té gran curiositat i desig d'expressar-se de múltiples formes. Posseeix una magnífica capacitat d'observació.

Àrea Social

Als 6 anys s'obre un període important: per primera vegada ha de conquistar per si mateix un lloc en el nou ambient escolar. Apareixen les primeres conductes de cooperació i responsabilitat.

Àrea Afectiva

Comença a estimar de manera més objectiva i la seva necessitat d'afecte és immensa perquè necessita sentir-se protegit en la seva nova situació social.

Desenvolupament en l'Adolescència

És l'etapa de trànsit entre el final de la infantesa i el començament del període adult. Té dues fases: la pubertat o preadolescència i l'adolescència pròpiament dita.

Característiques principals:

- Gran desenvolupament físic i aparició de caràcters sexuals secundaris
- Comportaments inestables i impulsius
- El grup d'amistats es converteix en l'amic o el parell d'amics íntims
- Construcció de la identitat i autonomia
- Apareix el pensament abstracte

❏ **Important:** La ruptura amb l'equilibri de l'etapa anterior provoca comportaments inestables, impulsius; i la disharmonia en el creixement genera inseguretat i angonya si l'adolescent no se sent a gust amb el seu cos.

Desenvolupament en la Joventut (18-25 anys)

Àrea Afectiva

Revela el propi jo mitjançant l'autoreflexió, descobreix la seva intimitat, es preocupa per la seva forma de ser, pel seu futur. Se sent atret pel sexe oposat i busca una parella.

Àrea Social

Predominen els interessos altruistes i es preocupa pel món que l'envolta. Normes i regles, fins ara imposades, s'analitzen abans de ser acceptades.

Àrea Intel·lectual

Té gran capacitat d'anàlisi i reflexió, pensa en la realitat de manera objectiva, menys fantasiosa. És la millor edat per a l'aprenentatge intel·lectual.

Sistemàtica per a la Valoració i Intervenció Educativa

La persona dinamitzadora ha de seguir una sistemàtica en la selecció d'activitats a dur a terme amb un grup:

Conèixer les característiques

Conèixer les característiques psicosocials pròpies de cada grup d'edat.

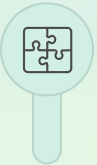
Esbrinar el nivell maduratiu

Esbrinar el nivell maduratiu del grup en general o de les persones participants en particular (anàlisi de la realitat de partida).

Decidir què treballar

Decidir què es treballarà (plantejar objectius).

Seleccionar activitats

Saber quines activitats són les més apropiades per assolir els objectius plantejats, segons l'etapa madurativa del grup o l'individu.

Organitzar en el temps

Seleccionar i organitzar en el temps les activitats més adequades.

Valorar i avaluar

Valorar (avaluar) la idoneïtat de les activitats seleccionades una vegada posades en pràctica amb el grup.

Les principals fonts d'informació sobre desenvolupament psicosocial i sociologia juvenil són bibliografia (manuals, revistes i articles), internet, documentals i legislació. És important tenir en compte la data, lloc i entitat de publicació per assegurar la validesa de la informació.